

מספר 64

חוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם, תש"י-1950*

1. (א) אדם שעבר עברה אחת מאלה –

(1) בתקופת השלטון הנאצי, בארץ עוינת, עשה מעשה שהוא בגדר פשע כלפי העם היהודי;

(2) בתקופת השלטון הנאצי, בארץ עוינת, עשה מעשה שהוא בגדר פשע כלפי האנושות;

(3) בתקופת מלחמת העולם השנייה, בארץ עוינת, עשה מעשה שהוא בגדר פשע מלחמה,

דינו – מיתה.

(ב) בסעיף זה –

"פשע כלפי העם היהודי" פירושו – אחד המעשים המפורטים להלן שנעשה בכוונה להשמיד את העם היהודי, השמדה גמורה או חלקית; ואלה המעשים:

(1) הריגת יהודים;

(2) גרימת נזק חמור ליהודים, בגוף או בנפש;

(3) העמדת יהודים בתנאי חיים שיש בהם כדי להביא להשמדתם הגופנית;

(4) קביעת אמצעים שכוונתם למנוע את הילודה בקרב יהודים;

(5) העברת ילדים יהודים לקיבוץ לאומי או דתי אחר בדרך כפייה;

(6) השמדה או חילול של נכסים או ערכים דתיים או תרבותיים של יהודים;

(7) הסתה לשנאת יהודים;

"פשע כלפי האנושות" פירושו – אחד המעשים האלה:

רציחה, השמדה, שעבוד, הרעבה וגירוש של אוכלוסייה אזרחית, וכל מעשה לא־אנושי אחר שנעשה באוכלוסייה אזרחית; וכן רדיפה מטעמים לאומיים, גזעיים, דתיים, או פוליטיים;

"פשע מלחמה" פירושו – אחד המעשים האלה:

רציחת בני אוכלוסייה אזרחית של ארץ כבושה או בתוך ארץ כבושה, נגישתם וגירושם לשם עבודת כפייה או לשם כל מטרה אחרת; רציחתם ונגישתם של שבויי מלחמה או של בני האדם הנמצאים בלביים; המתת בני ערובה; שוד רכוש ציבורי או פרטי; הריסה שרירותית של כרכים, ערים או כפרים; והחרבה שאינה מוצדקת על ידי הכרח צבאי.

2. אדם שבתקופת השלטון הנאצי, בארץ עוינת, עשה מעשה, שאילו עשהו בשטח ישראל היה אשם בעברה לפי אחד מסעיפי החוק הפלילי המנויים להלן, והוא עשה את המעשה כלפי אדם נרדף באשר הוא אדם נרדף, יאשם בעברה לפי חוק זה ויהיה צפוי לאותו עונש שהיה צפוי לו אילו עשה את המעשה בשטח ישראל. ואלה הסעיפים:

(א) סעיף 152 – (אונס, עברות מין ועברות בלתי טבעיות);

(ב) סעיף 153 – (אונס בתרמית);

(ג) סעיף 157 – (מעשה מגונה בכוח וכו');

(ד) סעיף 188 – (גזלת ילד);

(ה) סעיף 212 – (הריגה);

(ו) סעיף 214 – (רצח);

(ז) סעיף 222 – (ניסיון לרצח);

(ח) סעיף 235 – (מעשים המכוונים לגרום חבלה חמורה או למנוע מאסר);

* נתקבל בכנסת ביום י"ח באב תש"י (1 באוגוסט 1950); הצעת החוק ודברי הסבר נתפרסמו בהצעות חוק 36 מיום י"א באדר תש"י (28 בפברואר 1950), עמ' 119.

פשעים כלפי
העם היהודי,
פשעים כלפי
האנושות
ופשעי מלחמהפשעים כלפי
בני אדם
נרדפים

- (ט) סעיף 236 – (מניעת מנוסתו של אדם מספינה שנטרפה בים);
 (י) סעיף 238 – (חבלה חמורה);
 (יא) סעיף 240 – (השקאת רעל בצדיה מתוך כוונה להזיק);
 (יב) סעיף 256 – (חטיפת אדם כדי לרצחו);
 (יג) סעיף 258 – (חטיפת אדם כדי לחבול בו חבלה חמורה);
 (יד) סעיף 288 – (שוד וניסיון לשוד);
 (טו) סעיף 293 – (דרישת רכוש באיום על מנת לגנבו).

3. (א) אדם שבתקופת השלטון הנאצי, בארץ עוינת, היה חבר בארגון עוין, או נשא משרה או מילא תפקיד בארגון כזה, דינו – מאסר עד שבע שנים.

חברות בארגון עוין

(ב) בסעיף זה "ארגון עוין" פירושו –

(1) חבר בני אדם אשר בהתאם לסעיף 9 ממגילת בית הדין הצבאי הבינלאומי, המצורפת להסכם ארבע המעצמות מיום 8 אוגוסט 1945 בדבר שפיטתם של פושעי המלחמה הראשיים, הוכרו כארגון פושע בפסק דינו של בית דין זה;

(2) כל חבר אחר של בני אדם שהיה קיים בארץ עוינת ושמתרתו או אחת ממטרותיו היתה לבצע פעולות של שלטון עוין המכוונות נגד בני אדם נרדפים, או לסייע בביצוע פעולות כאלה.

4. (א) אדם שבתקופת השלטון הנאצי, בארץ עוינת, בהיותו ממלא תפקיד במקום הסגר מטעם שלטון עוין, או מטעם הממונה על אותו מקום הסגר, עשה מעשה כלפי אדם נרדף באותו מקום הסגר, שאילו עשהו בשטח ישראל היה אשם בעברה על פי אחד מסעיפי החוק הפלילי המנויים להלן, יאשם בעברה לפי חוק זה, ויהיה צפוי לאותו עונש שהיה צפוי לו אילו עשה את המעשה בשטח ישראל.
 ואלה הסעיפים:

עברות במקומות הסגר

(1) סעיף 100 (ג) – (איום במעשה אלימות);

(2) סעיף 162 – (שידול לבעילת נשים על ידי איומים, תרמית או השקאת סמים);

(3) סעיף 241 – (חבלה וכיוצא בזה);

(4) סעיף 242 – (אי סיפוק צרכים);

(5) סעיף 249 – (תקיפה סתם);

(6) סעיף 250 – (תקיפה הגורמת חבלה גופנית ממש);

(7) סעיף 261 – (כפיית עבודה);

(8) סעיף 270 – (גנבה).

(ב) "מקום הסגר" פירושו, בסעיף זה – כל מקום בארץ עוינת שהיה מיועד, לפי פקודת שלטון עוין, לבני אדם נרדפים, וכולל כל חלק של מקום כזה.

5. אדם שבתקופת השלטון הנאצי, בארץ עוינת, נתן ידו למסירת אדם נרדף לשלטון עוין, דינו – מאסר עד עשר שנים.

מסירת אדם נרדף לשלטון עוין

6. אדם שבתקופת השלטון הנאצי, בארץ עוינת, קיבל או תבע טובת הנאה –

סחיטה מבני אדם נרדפי

(א) מאת אדם נרדף, באימו עליו שימסור אותו, או ימסור אדם נרדף אחר, לשלטון עוין; או

(ב) מאת אדם שנתן מחסה לאדם נרדף, באימו עליו שימסור אותו, או את האדם הנרדף שבחסותו, לשלטון עוין, דינו – מאסר עד שבע שנים.

7. הוראות החלק הראשון של החוק הפלילי יחולו לגבי עברות לפי חוק זה, מלבד אם נקבעה בחוק זה הוראה אחרת.

תחולת החוק הפלילי הכללי

8. סעיפים 16, 17, 18 ו-19 של החוק הפלילי לא יחולו לגבי עבירות לפי חוק זה.
- סעיפים שלא יחולו
9. (א) אדם שעבר עברה לפי חוק זה, מותר להעמידו לדין בישראל, אף אם עמד כבר בחוק-לארץ לדין על מעשה העברה, בין בפני בית-דין בינלאומי ובין בפני בית-דין של מדינה זרה.
(ב) נתחייב אדם בישראל בעברה לפי חוק זה לאחר שנתחייב על אותו מעשה בחוק-לארץ, יתחשב בית המשפט בישראל, בקביעת עונשו, בעונש שריצה בחוק-לארץ.
10. אדם נרדף שעשה מעשה או נמנע מעשות מעשה, והמעשה או אי-המעשה מהווים עברה לפי חוק זה, ישחררו בית המשפט מאחריות פלילית –
(א) אם עשה את המעשה או נמנע מעשותו כדי להינצל מסכנת מוות מידי שהיתה מאיימת עליו, ובית המשפט משוכנע שעשה כמיטב יכולתו כדי למנוע את התוצאות שנגרמו על ידי המעשה או אי-המעשה; או
(ב) אם עשה את המעשה או נמנע מעשותו מתוך כוונה למנוע תוצאות חמורות יותר מן התוצאות שנגרמו על ידי המעשה או אי-המעשה, ומנע אותן תוצאות למעשה;
אך הוראות אלה לא יחולו לגבי מעשה או אי-מעשה המהווים עברה לפי סעיף 1 או 2 (1).
11. בקביעת עונשו של אדם שיצא חייב בדין על עברה לפי חוק זה, יהיה בית המשפט רשאי להביא בחשבון, כגורם להמתקת העונש, את הנסיבות הבאות:
(א) האדם עבר את העברה בנסיבות, אשר, אלמלא סעיף 8, היו פוטרות אותו מאחריות פלילית או היו משמשות עילה למחילת העברה, והוא עשה כמיטב יכולתו כדי להקל את חומרת התוצאות שנגרמו על ידי העברה;
(ב) העברה נעברה מתוך כוונה למנוע, והיא עשויה היתה למנוע, תוצאות חמורות יותר מן התוצאות שנגרמו על ידי העברה;
אך אם היתה זו עברה על פי סעיף 1, לא יטיל בית המשפט על העבריין עונש קל ממאסר של עשר שנים.
12. (א) דיני ההתיישנות הקבועים בפרק החמישי לקודקס הפרוצדורה הפלילית העותומני לא יחולו לגבי עבירות לפי חוק זה.
(ב) אין להביא אדם לדין על עברה לפי חוק זה, פרט לעברה לפי סעיף 1 או 2 (1), אם עברו עשרים שנה משעת העברה.
13. הוראות פקודת החנינה הכללית, תש"ט-1949¹ לא יחולו לגבי עבירות לפי חוק זה.
14. תביעה על עברה לפי חוק זה לא תוגש אלא על ידי היועץ המשפטי לממשלת ישראל או בא-כוחו.
15. (א) במשפט על עברה לפי חוק זה, רשאי בית המשפט לסטות מדיני הראיה, אם הוא משוכנע שהדבר יועיל לגילוי האמת ולעשיית משפט צדק.
(ב) כל אימת שבית המשפט מחליט לסטות לפי סעיף קטן (א) מדיני הראיה ירשום בית המשפט את הטעמים שהניעוהו להחליטו.
16. בחוק זה –
פירושים

1 ע"ר מס' 50 מיום י"ב בשבט תש"ט (11.2.49), תוס' א', עמ' 173.

"תקופת השלטון הנאצי" פירושו – התקופה שהחלה ביום ג' בשבט תרצ"ג (30 בינואר 1933) ונסתיימה ביום כ"ה באייר תש"ה (8 במאי 1945);

"תקופת מלחמת העולם השנייה" פירושו – התקופה שהחלה ביום י"ז באלול תרצ"ט (1 בספטמבר 1939) ונסתיימה ביום ה' באלול תש"ה (14 באוגוסט 1945);

"מעצמות הברית" פירושו – המדינות שחתמו על הצהרת האומות המאוחדות מיום 1 בינואר 1942 או שהצטרפו אליה בתקופת מלחמת העולם השנייה;

"מדינת הציר" פירושו – מדינה שבתקופת מלחמת העולם השנייה, כולה או מקצתה, היה קיים מצב מלחמה בינה ובין מעצמות הברית; וכתקופת המלחמה שבין מדינת הציר ובין מעצמות הברית רואים את התקופה שתחילתה ביום בו התחיל מצב המלחמה בין אותה מדינה ובין הראשונה, מבחינת הזמן מבית מעצמות הברית, וסיומה ביום שבו פסקו פעולות האיבה בין אותה מדינה ובין האחרונה, מבחינת הזמן, מבית מעצמות הברית;

"ארץ עוינת" פירושו –

(א) גרמניה – בתקופת השלטון הנאצי;

(ב) כל מדינה אחרת ממדינות הציר – בתקופת המלחמה שבינה ובין מעצמות הברית;

(ג) כל שטח אשר בתקופת השלטון הנאצי, כולו או מקצתו, היה נתון למעשה למרותה של גרמניה – בעת שהיה נתון למעשה למרותה של גרמניה, כאמור;

(ד) כל שטח שהיה נתון למעשה למרותה של כל מדינה אחרת ממדינות הציר בתקופת המלחמה שבינה ובין מעצמות הברית, כולו או מקצתו – בעת שהיה נתון למעשה למרותה של אותה מדינת הציר, כאמור;

"שלטון עויין" פירושו – השלטון שהיה קיים בארץ עוינת;

"אדם נרדף" פירושו – אדם הנמנה עם קיבוץ לאומי, גזעי, דתי או פוליטי שנרדף על ידי שלטון עויין;

"החוק הפלילי" פירושו – פקודת החוק הפלילי, 1936.¹

17. שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה.

ביצוע

פנחס רוזן
שר המשפטים

דוד בן-גוריון
ראש הממשלה

יוסף שפרינצק
יושב ראש הכנסת
ממלא מקום נשיא המדינה